

A végelszámolással kapcsolatos legfontosabb tudnivalók

A cég jogutód nélkül történő megszűnése esetén - ha a cég nem fizetéképtelen, és a cégre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz - végelszámolásnak van helye.

A végelszámolási eljárás lefolytatásának szabályait a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) VIII. fejezete, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény vonatkozó rendelkezései, a végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV.3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet), a civil szervezetek végelszámolását az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény szabályozza.

Jelen tájékoztatás célja, hogy általános képet adjon a végelszámolási eljárás menetéről. A részletszabályok az említett jogszabályokban találhatóak.

I. A végelszámolás elhatározása, a végelszámoló megválasztása

A végelszámolás kezdő időpontja a cég legfőbb szerve által a jogutód nélküli megszűnésről rendelkező határozatban megállapított időpont, ami nem lehet korábbi, mint a határozat kelte. Ezen időponttal a korábbi vezető tisztségviselő megbízatása megszűnik, a cég vezető tisztségviselője (így egyben törvényes képviselője) a **végelszámoló** lesz¹.

A végelszámoló legfontosabb feladatai a végelszámolás során²:

- a cég vagyoni helyzetét felméri,
- követeléseit behajtja,
- tartozásait kiegyenlíti,
- jogait érvényesíti és kötelezettségeit teljesíti,
- vagyoni eszközeit szükség esetén értékesíti,
- a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyont a cég tagjai (részvényesei) között pénzben vagy természetben felosztja és a
- cég működését megszünteti.

A végelszámoló az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondossággal, a végelszámolás alatt álló cég, valamint a hitelezők érdekeinek szem előtt tartásával köteles eljárni. **A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel³.**

A végelszámoló az adózót terhelő adókötelezettségeket a végelszámolás kezdő időpontjától teljesíti, továbbá gyakorolja az adózót megillető jogokat. **A végelszámoló által elkövetett jogsértés miatt a mulasztási bírságot a végelszámolóval szemben kell megállapítani,** azzal, hogy akkor mentesül a mulasztási bírság alól, ha bizonyítja, hogy a jogsértés az ő érdekkörén kívül eső okra vezethető vissza⁴.

¹ Ctv. 98. § (2) bekezdés

² Ctv. 103. §

³ Ctv. 99. § (4) bekezdés

⁴ Art. 14. § (4) bekezdés

II. A végelszámolás kezdetén

A cég korábbi vezető tisztségviselője köteles:

- a számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó esetében, a végelszámolás kezdő napját követő 30 napon belül, a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal tevékenységet lezáró beszámolót készíteni⁵, azt a végelszámolás kezdő időpontjától számított 45 napon belül letétbe helyezni és közzétenni⁶ (kivételt képeznek ez alól azok a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok (bt., kkt.), amelyek nyilvántartásaikat az egyszerűsített vállalkozói adó rendelkezései szerint vezetik),
- a végelszámolás kezdő időpontját követő 30 napon belül a tevékenységzáró adóbevallásokat [leggyakrabban a '71., '65., '12., '08., '01 számú bevallásokat, (mivel az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá tartozó gazdálkodó esetében az adóalanyiság megszűnik a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal, így ezen adózók a '71. számú bevallás helyett a '43. számú bevallást)] az adóhatósághoz benyújtani,
- a tevékenységet lezáró adóbevallással egyidejűleg teljesíteni a tevékenységet lezáró adóbevallás időszakát megelőző azon időszakokra vonatkozó adóbevallási kötelezettségeket is, amelyek teljesítésének határideje a tevékenységet lezáró bevallás benyújtásakor még nem járt le⁷,
- a cég iratanyagát legkésőbb a végelszámolás kezdő időpontjától számított 30 napon belül átadni⁸ a végelszámolónak.

A cég korábbi vezető tisztségviselője feladatainak elmulasztásából vagy nem megfelelő teljesítéséből eredő károkért a polgári jog általános szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik. Mulasztás esetén a korábbi vezető tisztségviselőt a végelszámoló vagy a cég hitelezője kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében 100 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő, ismételten is kiszabható pénzbírsággal sújthatja⁹.

A cég hitelezői a követeléseiket a végelszámolás megindításának közzétételét követő 40 napon belül jelenthetik be a végelszámolónak, amely határidő nem jár jogvesztéssel. A végelszámoló a hitelezői igény bejelentésére nyitva álló határidő lejártát követő 15 napon belül a bejelentett követelésekről jegyzéket készít, amelyet további 15 napon belül benyújt a cégbírósághoz¹⁰.

A végelszámoló a tevékenységet záró beszámoló mérlegének adataiból végelszámolási nyitó mérleget, majd a hitelezői igénybejelentésre nyitva álló határidő elteltét követő legfeljebb 75 napon belül a hitelezői követelések jegyzékéből kiindulva korrigált végelszámolási nyitó mérleget készít, amelyet a cég legfőbb szerve elé terjeszt.

A korrigált nyitómérleg jelentősége a cég valós vagyoni helyzetének felmérésében áll. Éppen ezért, ha a korrigált végelszámolási nyitómérleg alapján az állapítható meg, hogy a cég vagyona a hitelezők követeléseinek fedezetére nem elegendő, és a tagok (részvényesek) a hiányzó összeget 30 napon belül nem fizetik meg, a végelszámoló haladéktalanul köteles felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet az illetékes bírósághoz előterjeszteni¹¹.

III. A végelszámolás során

⁵ Ctv. 98. § (3) bekezdés

⁶ Kormányrendelet 3. § (4) bekezdés

⁷ Art. 33. § (6) bekezdés

⁸ Ctv. 98. § (3) bekezdés

⁹ Ctv. 98. § (5) bekezdés

¹⁰ Ctv. 106. §

¹¹ Ctv. 108. §

A végelszámolás alatt az adózó az általános szabályok¹² szerint teljesíti bevallási kötelezettségeit, azzal, hogy a bevalláson jelölni köteles a végelszámolás tényét. Amennyiben a végelszámolás 12 naptári hónap alatt nem fejeződik be, a végelszámolás időszaka alatt az adóév(ek) időtartama 12 hónap, míg az utolsó adóév 12 naptári hónapnál rövidebb is lehet.

Pl. amennyiben a végelszámolás kezdő napja 2012. március 1., akkor az adózónak a tevékenységzáró bevallásokat 2012. január 1-től 2012. február 29-ig terjedő időszakra kell benyújtania. Ha a végelszámolás egy év alatt nem fejeződik be, úgy az első üzleti év 2012. március 1-től 2013. február 28-ig tart.

Az adóbevallások benyújtása alól a végelszámolót nem mentesíti az a körülmény, hogy a cég gazdasági tevékenységét már korábban megszüntette. Az adóbevallási kötelezettséget teljesíteni kell akkor is, ha adófizetési kötelezettség nem keletkezett!

A bevallás benyújtásával egyenértékű, ha az adózó az adóhatóság által rendszeresített „NY” jelű elektronikus úrlapon nyilatkozik arról, hogy az adott bevallás benyújtására az adott időszakban azért nem került sor, mert adókötelezettsége nem keletkezett. E rendelkezés **nem alkalmazható a tevékenységet lezáró adóbevallásra, valamint a végelszámolás befejezésekor benyújtandó adóbevallásra**¹³.

Ha a végelszámolás a megindításának üzleti évében nem fejeződik be, a végelszámoló a számviteli törvényben meghatározott **üzleti évenként köteles**:

- elkészíteni a számviteli törvény szerinti beszámolót;
- az elkészített beszámolót a végelszámolás üzleti évének fordulónapját követő 150 napon belül letétbe helyezni és közzétenni;
- tájékoztatót készíteni a cég, valamint a végelszámolási eljárás helyzetéről a legfőbb szerv és a cégbíróság részére¹⁴.

IV. A végelszámolás lezárásakor

A végelszámolást - annak kezdő időpontjától számított - **három éven belül be kell fejezni**¹⁵.

A végelszámoló a végelszámolás utolsó üzleti évről beszámolót (amelynek mérlege az eszközöket és az esetleges kötelezettségeket piaci értéken tartalmazza), **zárójelentést** (a végelszámolási időszak gazdasági eseményeinek bemutatásáról szóló összefoglaló értékelést) **vagyonfelosztási javaslatot**, továbbá a cég vagyoni részesedésével működő jogalanyok, illetve a részvételével működő egyesületek, alapítványok sorsára vonatkozó javaslatot **készít**, továbbá **elkészíti a záró adóbevallásokat**¹⁶.

A záró adóbevallások, a beszámoló és a vagyonfelosztási javaslat elkészítésénél a végelszámoló figyelembe veszi a végelszámolás befejezéséhez szükséges ésszerű, a jövőben felmerülő költségeket, a vállalkozásból kivont jövedelem után a kifizető által megállapított, bevallott és megfizetendő személyi jövedelemadót.

A záró beszámoló mérlegfordulónapjáig tartó időszakra vonatkozó, még elő nem írt késedelmi pótlék összegét is – mint várható kifizetést – szükséges figyelembe venni az utolsó beszámoló és a vagyonfelosztási javaslat elkészítésénél. A késedelmi pótlékszámítás

¹² Art. 1. számú melléklet I. pontja

¹³ Art. 31. § (6) bekezdés

¹⁴ Ctv. 104. §

¹⁵ Ctv. 105. § (1) bekezdés

¹⁶ Ctv. 111. § (1) bekezdés

elvégzéséhez segítséget nyújt az adóhivatal honlapján elérhető pótlékszámító segédprogram (http://nav.gov.hu/magyar_oldalak/nav/szolgaltatasok/kalkulatorok/potlekszamitas).

A pótlékszámítás záró időpontja a végelszámolás zárónapja. A végelszámolás befejező évének, illetve az azt megelőző naptári év késedelmi pótlékáról soron kívül értesítést küldünk.

A **legfőbb szerv** a végelszámoló által előterjesztett iratok, illetve a vagyonfelosztás tárgyában **határozatot hoz**, amelyben dönthet a jogok engedményezéséről és a kötelezettségek átruházásáról, illetve a cég tartozásának más által történő átvállalásáról is. A határozatban - szükség esetén - rendelkezni kell továbbá:

- a végelszámoló díjáról,

- a végelszámolás költségeinek, köztük az iratanyag őrzésének és a cég megszűnésével kapcsolatban felmerülő egyéb költségeknek a viseléséről is¹⁷.

A **végelszámoló a jóváhagyott záró adóbevallásokat** (leggyakrabban a '71., '12., '65., '08., '01. számú bevallásokat, amelyek időszakának záró napja a végelszámolás befejezésének napja), a **végelszámolást lezáró beszámoló elektronikus úton történő letétbe helyezésével és közzétételével egyidejűleg** köteles benyújtani az adóhatósághoz¹⁸. A végelszámolás időszakát lezáró számviteli beszámolót a gazdálkodó törlésére irányuló **cégbírósághoz benyújtandó törlés iránti kérelem előterjesztésével egyidejűleg, de legkésőbb a beszámoló fordulónapját követő 60 napon belül kell letétbe helyezni és közzétenni**¹⁹.

Felhívjuk figyelmét, hogy a **végelszámolási eljárást lezáró bevallásokat – függetlenül azok dara bszámától – egyidejűleg kell benyújtani.**

A végelszámolást lezáró adóbevallással egyidejűleg teljesíteni kell a végelszámolást lezáró adóbevallás időszakát megelőző azon időszakokra vonatkozó adóbevallási kötelezettségeket is, amelyek teljesítésének határideje a végelszámolást lezáró adóbevallás benyújtásakor még nem járt le²⁰.

Az adóhatóság a **záró beszámoló közzétételét követő 90 napon belül**, az ügyfél külön kérelme nélkül **elektronikus úton értesíti a cégbíróságot arról, hogy a társaságnál adóhatósági eljárás van/nincs folyamatban, valamint a vám- és adóhatóságnál nyilvántartott tartozása van/nincs**²¹.

A társaság akkor törölhető a cégjegyzékből, ha az értesítés szerint eljárás nincs folyamatban és a társaság nyilvántartott köztartozással nem rendelkezik.

A cég a törlésére irányuló kérelmét három éven belül köteles a cégbíróságra benyújtani, ellenkező esetben kényszertörlési eljárás lefolytatására kerül sor. A kényszertörlési eljárás megindításával egyidejűleg a végelszámoló tisztsége megszűnik, de az eljárás során köteles a cégbírósággal együttműködni, és a kényszertörlési eljárás lefolytatása érdekében valamennyi rendelkezésére álló információról a cégbíróságot tájékoztatni²².

V. Egyszerűsített végelszámolás²³

¹⁷ Ctv. 111. § (3) bekezdés

¹⁸ Art. 33. § (6) bekezdés

¹⁹ Kormányrendelet 7. § (6) bekezdés

²⁰ Art. 33. § (6) bekezdés

²¹ Ctv. 62. § (4) bekezdés

²² Ctv. 105. § (2)-(3) bekezdés

²³ Ctv. 114-115. §

A jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és egyéni cég végelszámolását egyszerűsített módon lehet lefolytatni, **ha a cég a végelszámolása kezdő időpontjától számított 150 napon belül a végelszámolást befejezi.** Az egyszerűsített végelszámolás esetén a végelszámolás megindulásáról szóló közlemény Céglőnyben történő közzétételét a végelszámoló a végelszámolás kezdő időpontjától számított nyolc napon belül köteles kezdeményezni.

A cég a végelszámoló személyét a végelszámolás befejezésével és a törlési kérelemmel együtt jelenti be a cégbíróságnak, amely rendelkezik a törlés bejegyzéséről és közzétételéről, ennek keretében feltüntetve a végelszámoló személyét és lakóhelyét (székhelyét), utalva arra is, hogy a végelszámolás egyszerűsített módon folyt le.

Ha a legfőbb szerv vagy az egyéni cég tagja az egyszerűsített végelszámolás megszüntetését és a cég működésének folytatását határozta el, a cég a határozat meghozatalától számított nyolc napon belül köteles erről a Céglőnyben közleményt közzétenni. A közleményben meg kell jelölni a végelszámolás megszüntetésének időpontját, valamint azt a tényt, hogy a végelszámolás megszüntetésére a cég működésének továbbfolytatásával kerül sor.

Az adózó az állami adó- és vámhatóságokhoz a változást követő 15 napon belül **köteles bejelenteni az egyszerűsített végelszámolás megindulásáról,** valamint annak **megszüntetéséről** és a **cég működésének továbbfolytatásáról** a Céglőnyben megjelentetett közlemény adatait²⁴.

A végelszámoló egyszerűsített végelszámolásról az **általános szabályok szerint lefolytatandó végelszámolásra tér át,** ha

- a végelszámolás során valamely hitelező igényét vitatja, illetve
- a vitatott igénye miatt a hitelező a cég ellen peres eljárást indít, vagy
- az egyszerűsített végelszámolás lefolytatására előírt határidő az eljárás folyamatban léte alatt lejárt,
- az egyszerűsített végelszámolás alatt előreláthatóvá válik, hogy az egyszerűsített végelszámolás befejezése határidőben nem történhet meg²⁵.

Amennyiben a társaság a fenti feltételek fennállása esetén az általános szabályokra történő áttérést elmulasztja, úgy kényszerőrlésnek van helye²⁶.

V. Civil szervezetek végelszámolása

A civil szervezet végelszámolására a Ctv. rendelkezéseit az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.

A civil szervezetek vonatkozásában egyszerűsített végelszámolási eljárás lefolytatásának nincs helye.

VI. Egyéb

1. Ellenőrzési határidők a végelszámolásban

²⁴ Art. 23. § (1), (2) bekezdés

²⁵ Ctv. 114. § (3), (5) bekezdés

²⁶ Ctv. 114. § (6) bekezdés

Végelszámolás esetén az adóhatóság a tevékenységet lezáró adóbevallást megelőző időszakra vonatkozó ellenőrzést, valamint a végelszámolás időszakának utólagos ellenőrzését a végelszámoló által készített záró adóbevallás kézhezvételétől számított 60 napon belül (egyszerűsített végelszámolás esetén 45 napon belül), a végelszámolást lezáró adóbevallások eltérő időpontban történő benyújtása esetén a társasági adóról és osztalékadóról szóló adóbevallás kézhezvételétől számított 60 napon belül (egyszerűsített végelszámolás esetén 45 napon belül) köteles befejezni²⁷.

Mindemellett az adóhatóság a tevékenységzáró ellenőrzést, illetve egyéb típusú ellenőrzéseket (kiutalás előtti ellenőrzés, bevallások utólagos ellenőrzése, iratbetekintés, stb.) a végelszámolási eljárást lezáró adóbevallás kézhezvételét megelőzően is lefolytathatja.

Felhívom figyelmét, hogy a végelszámolási eljárás során lefolytatott ellenőrzések megállapításait tartalmazó jegyzőkönyvvel szemben **észrevételnek nincs helye**.

Az általános szabályoktól eltérően ez esetben **az ellenőrzési jegyzőkönyv alapján kiadandó határozat meghozatalára nyitva álló határidő 30 nap, a határozattal szemben a határozat közlésétől számított 8 napon belül lehet fellebbezést előterjeszteni**.

Amennyiben a végelszámolás alatt álló társaság a végelszámolás megszüntetéséről, a cég működésének továbbfolytatásáról határoz, akkor a változás bejelentését követően az általános eljárási szabályok alkalmazandók, feltéve, hogy az ellenőrzés megállapításait tartalmazó jegyzőkönyv átadására még nem került sor²⁸.

2. Adófolyószámla rendezése

Javasoljuk, hogy **amennyiben az adófolyószámlán nyilvántartott túlfizetéssel rendelkezik, és/vagy visszaigényelhető adója van** (beleértve a megszűnéshez kapcsolódóan visszaigényelhetővé váló általános forgalmi adót is), azt a cég törlése előtt, a végelszámolási eljárás alatt igényelje vissza a '65. számú bevalláson, és/vagy a 17. számú „Átvezetési és kiutalási kérelem a folyószámlán mutatkozó túlfizetéshez” elnevezésű nyomtatványon.

A cég a törlését követően visszaigénylésre nem jogosult, tekintettel arra, hogy a törlés napjával jogalanyisága megszűnik, így nevében joghatályos jognyilatkozatot többé a végelszámoló sem tehet. Ekkor az adózó folyószámláján nyilvántartott túlfizetést az adóhatóság hivatalból számolja el az általa nyilvántartott, az adózót terhelő esetleges adótarozásra. A cég törlését követően az adóhatóság kizárólag annak a személynek a kiutalási kérelmét teljesíti, aki a legfőbb szerv által jóváhagyott vagy onfelosztási javaslat benyújtásával igazolja, hogy a kiutaláshoz való jogot a társaságtól megszerezte.

3. Pénzforgalmi számla fenntartási kötelezettség

A belföldi jogi személynek, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságnak és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemélynek - ideértve az egyéni vállalkozót is - (a továbbiakban együtt: pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózó) legalább egy belföldi pénzforgalmi számlával kell rendelkeznie²⁹.

A fentiek miatt felhívom figyelmét, hogy **a cégnek a végelszámolási eljárás alatt is legalább egy, az adóhatósághoz bejelentett pénzforgalmi számlával kell rendelkeznie**, ezért a kért kiutalást csak abban az esetben tudjuk teljesíteni, amennyiben a végelszámolás alatt álló gazdasági társaság bankszámláját még nem szüntette meg.

²⁷ Art. 92. § (7) bekezdés

²⁸ Art. 128/A. §

²⁹ Art. 38. § (2) bekezdés

